DISPUTATIO JURIDICA
DE

INDIVIDUIS.

QUAM

Divina Favente Gratià

PRÆSIDE

Amplissimo atque Excellentissimo Viro

DN. CASPARO BITSCHIO,

JCto, IN FLORENTISSIMA ACADEMIA Argentoratensi Facultatis Juridicæ Seniore, Promotore & Præceptore reverenter colendo

Publicè, in Auditorio Majori

Mense Decembri examinandam proponit

GEORGIUS SCHELE, Meldorpio Dithmarsus.

ARGENTORATI
Typis JOHANNIS REPPII. Anno 1626.

PARENTI ATQUE PATRUIS SUMMA OBSERVANTIA ÆTERNUM [redacted] PROSEquendis.

DN. GEORGIO SCHELE, Reip. Anklamensis Senatori emeritissimo, patruo.

DN. JOHANNI SCHELE, Patri.

DN. JOACHIMO SCHELE, Patruo.

Hasce studiorum suorum primitias
Reverentiæ, & Gratitudinis debitæ
testes officiosè
Consecrat, Inscribit & offert,

GEORGIUS SCHELE.

Thesis I.

Difficilem magis, quàm Usui forensi accommodatam materiam arripuisse, prima â fronte videri possum: quæ & omni tempore pro intricata habita est. Quatenus tamen in arduis, iisq; utilissimis Quæstionibus utilitatem suam exserit, Clarissimorum insuper virorum Elaborationes meruit, Disputationis viâ uberiorem ejus cognitionem consectari volui.

II.

Nomen hujus â communi loquendi usu fluxisse videtur, quo ea quæ in partes secantur, dividi; quæ minus, individua vel indivisa dici solent.

III,

Dicuntur autem in usu juris individua, vel ratione potestatis; quæ divisionem non recipiunt, sive, quæ per partes haberi aut præstari nequeunt: quorum tamen aliqua partes intellectuales (quæ & partes pro indiviso appellantur) aliqua ne has quidem habent: vel ratione actus; quæ divisionem quidem recipere possunt, divisa tamen non sunt. Illa propriè & per excellentiam individua; hæc vero rectiùs & frequentiùs indivisa dicuntur. Quæ tamen appellationes non rarò confunduntur. Sed & ea quæ unita sunt, esséque debent, individua vocare solemus, utcunque per se separari, aut dividi possint. De quibus promiscuè, prout quidque se obtulerit (Nec enim methodicam plenamque amplissimi hujus argumenti tractationem institui) exempla quædam proponam.

IV.

Ex rebus corporalibus nobilissima Individuorum species est Homo: utpote qui salvâ substantiâ divisionem non patitur. Eam ob causam in communi dividundo judicio (cujus natura est nihil indivisum relinquere) judici incumbit, illum totum uni adjudicare §. *eadem*

Inst de officio Iudicis.l.6.§.9.ff.communi dividundo. Eadem est ratio aliorum animalium: itemque vasorum &c.

V.

Pari ratione servus communis utrique dominorum tam possessionem quam proprietatem acquirit *l.10 § 2. ff. de acquirendo rerum dominio*, & tam ex causâ stipulationis quam legati, idque individuè: Quamvis enim impossibile sit, ut duo ejusdem rei possessores, aut domini insolidum esse possint *l. 3. §. ex contrario ff. de adquir. possess. l. 5. §ult. ff Commodati. l. 19.§. 3.ff.de castrens.pec.* Attamen id tantum juris intellectu, non ipso facto aut corporaliter divisum est.

VI.

Stipulatur autem servus vel ex re alterius domini, vel nullius. Priori casu quidem res fit communis; sed is ex cujus re adquisivit, communi dividundo judicio eam præcipuam habebit. *l. 24 ff. communi dividundo. l.45. communis.ff.de acquirendo rer.domin.*

VII.

Posteriori rursus inspiciendum est, quâ formâ servus stipulationem conceperit. Nam si ita dixerit: Titio & Seio dominis meis; vel simpliciter Titio & Seio dabis; viriles partes expressisse intelligitur: sin verò ita; Dominis meis dare promittis, dominicas. *l. 37 ff. de stipulatione servorum.* Et in tantum operatur nominatio servi, ut quamvis ab altero dominorum jussus sit stipulari, dummodò non in specie vel expressè, sibi, id est jubenti, stipulari jussus sit, tamen alteri tantùm, cui nominatim stipulatus est, adquirat actionem. *l.ult.C.per quas person. nob. acqu.*

VIII.

Legatum singulis pro portione dominii acquiritur. *l. 50.ff. de legat. 1. quemadmodum etiam hereditas. §.servus autem Inst.de hered. instit.*

IX.

Quidquid autem ex re fructuariorum stipulatur servus, aut ex operis lucratur, ipsorū fit *§.de iis. Inst.* per quas personas cuique adquiritur. *§.per eum inst. per quas pers.nobis obl.acqu.*

X.

In libero homine itidem duo pluresve jus habere possunt; ut si

ut si quis à pluribus manumissus sit, omnium libertus fit. *l.7. ff.ad Municip. & de Incolis*, Vel si aliquis in diversis locis domicilia habeat (uti potest. *per l 27 §.2. ff. eodem*) unicuique in solidum est obstrictus, tam quoad personalia, quàm realia munera *l.29.ff.eodem.*

XI.

Nam & Vasallus plurium Dominorum esse potest (non tamen Ligius) *C.un § satu bene*, ibi prout solitum est, de prohibita Feudi alienatione per Lotharium. Si tamen inter ipsos dominos contentio suboriatur, primus & antiquior præferendus, eique assistendum est. *arg.c. allegat.*

XII.

Si impetus fluminis paulatim ex vicini fundo mihi adjecerit, vel etiam semel, dummodò arbores & fundus in meum radices egerint, id fundo meo unitum ac proinde (suo modo) individuum est. Separationem namque, hoc casu prior Dominus frustrà tentabit. §. *21. Quod si vis. Inst. de rer. Divis. l.7.§.2.ff de adquir. rer dom.*

XIII.

Sic etiam mediante homine utplurimum species quædam, coadunantur, adeóque certo modo individua redduntur, veluti si æs auro mixtum sit. *l.5.§.1.ff. de rei vindicat.* Et quamvis hodiè inventa ars sit. quâ vi aquæ Chrysulcæ (quam vocant: German. Scheidewasser) aurum ab ære & quovis metallo separari possit: cùm tamen id & sumptuosum sit, & totum plerunque æs absumat: magis, est ut adhuc hodiè decisio Pomponii obtineat: & metalla ista confusa, pro individuis; massa autem pro communi habeatur.

XIV.

Quemadmodum etiam purpura vestimento intexta, aut, mel & Vinum commixta, separari nequeunt, §. *quod si partim, item § si tamen Inst. de rer. divis.*

XV.

Idcircò talis regula fabricatur; In omnibus, quæ ad priorem speciem reverti non possunt, etiamsi quod accessit, pretiosius sit; specificationis & accessionis ratione, dominum effici, qui ea fecit §. *25. quum ex aliena. junct. §. seq. Inst. de rer. Divis.*

XVI.

Bonitas Monetæ intrinſeca & extrinſeca, (quæ diſtinctio neſcio an depravationi monetæ cauſam dederit, aut eidem remediū attulerit) rectè quoque (quamvis aliâ ratione) Individua dicitur. Debiti namque ponderis, & ſpeciei probæ, nummi eſſe debent *l. 1. C. de veteris Numiſm poteſtate.*

XVII.

Non itaque Principi permiſſum eſt, pro arbitrio figere ac refigere Monetas: utpote juri naturali contrarium factum, & cujus effectus hoc exulcerato ſeculo experiundo innotuit.

XVIII.

Incorporalia ſui natura ſunt Individua; cum diviſio ſit tantummodò rerum corporalium. Unde de juriſdictione graviſſimæ ſæpenumero contentiones exiſtunt. Quomodo ſi ea pluribus communis ſit, res inſtitui poſſit, ut diſcordia, quæ ex communione oriri ſolet, vitari poſſit: cùm diviſioni, per quam communio tollatur, locus non ſit.

XIX.

Ejusdem generis & naturæ ſunt, ſervitutes: veluti jura Ruſticorum prædiorum: iter, actus, via, aquæductus, aquæhauſtus, pecoris ad aquam appulſus, jus paſcendi, calcis coquendæ, arenæ fodiendæ. Hæc nullâ ratione dividuntur *l. 17 ff. de ſervit. l. 11. ibid.*

XX.

Idcircò nec pro parte conſtitui in fundo, vel eidem acquiri talis ſervitus poteſt. *l. 2. l. 11. ff. de ſervit.* Veluti ſi communi fundo ſervitutem quis ſtipuletur. Socio enim ut liber homo acquirere non poteſt; pars autem ſervitutis inutilis eſt. Retineri tamen pro parte dominus poteſt, ſi quis antea totam habuerit. *l. 8 §. 1. ff. de ſervitut.*

XXI.

In urbanis itidem fieri nequit, ut aut onera mea pro parte ſuſtineat vicinus: aut tignum pro parte in parietem recipiat; aut denique in hortum meum proſpiciat. *arg. l. 7. ff. ad l. Falcid. vide tamen l. 6. §. 4. ff. ſi ſervitus vindicetur.*

XXII.

Servitutum quoque perſonalium hac in re eadem eſt conditio,

ditio, quæ prædialium. *arg. l. 1 § 9 ff. ad L. Falcid.* Unde de usu dicitur *in l. 19 ff. de usu & habitat.* ejus partem legari non posse: & uti pro parte nos non posse.

XXIII.

Excipitur autem ususfructus. *de quo d. l. 1. §. 9.* ususfructus dividi potest; non sicut cæteræ servitutes individuæ sunt. & *d. l. 19. frui pro parte possumus. & l. 5 ff. de usufruct.* ususfructus & ab initio pro parte indivisa vel divisa constitui potest & *l. 81 ff. ad L. Falcid.* ususfructus divisionem recipit; adeò ut si duobus legatus sit, ipso jure ad singulos partes pertineant. Cujus diversitatis veram rationem explicare difficile est, & summis quoque Jureconsultis negotium facessit.

XXIV.

Cùm ususfructus in multis casibus dominii pars esse dicitur; ejus occasione quæritur, an ab eodem, citra corruptionem integri, vel salvo toto, separari & dividi nequeat. Ad hoc enodandum, usu recepta est distinctio in Causalem & Formalem. Causalis dividi non potest, quasi pars componens. *l. 58. ff. de V.O.* Formalis potest, ut non pars. *l. 25. ff. de V.S.*

XXV.

Priori casui tale accommodari potest Exemplum: Fundo mihi simpliciter legato, alii usufructu, mihi quoque pars semis ususfructus unà cum proprietate datus intelligitur. *l. 19. 26. §. ult. ff. de usu, & usufr. legato. l. 9 ff. de usufr. adcresc.* Quamprimum autem mihi competit, vel adquisitus est, eo non ut servitute sed tanquam re propriâ utor. *l. 4. ff. de usufr. adcresc. l. 58. ff. de V.O.*

XXVI.

Nec planè ex Individuorum numero eximendum est Dominium. Etsi enim non tantùm ratione Utilitatis & Effectus, dividuum sit. *arg. tit. Inst. quib. alien. lic.* vel non: sed etiam ratione subjecti pro parte tam Indivisâ (quæ sola propriè pars dicitur *l. 25. § 1. ff. de V.S.*) quam divisâ, quis dominus esse possit, non tamen naturaliter & ipso facto, sed tantùm juris intellectu divisionem recipit. Unde etiam qui totius rei dominus est, efficere nequit, ut partem retineat, partem pro derelicto habeat. *l. 3. ff. pro derelicto.*

Eadem

XXVII.

Eadem est ratio hereditatis. *l.24.l.119.ff.de V.S l.62.ff.de R.I. junct.§.5 Inst.de hered.Inst. & §.2.Inst. de reb. & incorp.* Et qui totam hereditatem adquirere potest, is pro parte eam scindendo adire non potest. *l.1 ff.de adquir. vel amitt hered.* Nec unquam pro diviso possideri potest hereditas. *l.8.in fin.ff.de R.V.*

XXVIII.

Obligationes certè & actiones personales, quæ heredibus & in heredes competunt, *ex L 12 Tab.* ipso jure inter heredes pro portionibus hereditariis divisæ sunt *l.6.C.Famil.ercisc.* At jus pignoris & hypothecaria actio unicuique heredum in solidum competit. *l.1.C si unus ex plur. hered. debit.*

XXIX.

Ante divisionem lucra & damna æqualiter pro hereditariâ portione communicantur: quod si etiam unus altero absente victoriam causæ obtinuit contra eum qui hereditatem possidebat, eidem communicare, aut experiundi potestatem denuò ipsi facere cogitur. *l.7.ff.Familiæ ercisc.*

XXX.

Sed & si quis tantùm ex parte, vel ex re certâ, solus sit institutus: aut si coheredes ipsi ex reliquis partibus dati, heredes esse nolint, aut non possint: ipse in solidum heres fit, & hereditatem totam acquirit. Idque propriè non jure accrescendi: sed quia jus non patitur, ut quis pro parte testatus & pro parte intestatus decedat. *§.7.Inst.de hered. Inst.l.7.ff.de R.I.*

XXXI.

Feuda majorum dignitatum, ut Ducatus, Comitatúsve, de dispositione juris Feudalis individua sunt. Quia dignitati personæ tanquam notæ adjecta sunt: & alias per divisionem splendor familiarum ferè interit. Usu tamen aliud est receptum: testante Gail. *lib.2.obs. 153 n.2.* A quo excipimus Regnum, & Electoratum: quæ adhuc manent in dispositione. *§.prætereà ducatus. de prohibita Feudi alien. per. Frid.* Vide auream Bull. Caroli *4.tit.20.*

XXXII.

Facta, non tamen omnia, Individua esse communi ferè calculo

culo receptum est: super quibus talem constituunt regulam interpretes. Facta quæ re consistunt & expediuntur, ita ut quid juris tribuant, dividua sunt, *arg. l. 72. §. 1. ff. de V. O. v. g.* si promissum sit, vacuam possessionem tradi.

XXXIII.

Quæ verò juris nihil continent, sed solummodò in faciendo vel non faciendo, aut patiendo aliquid consistunt; individuis accensent: Veluti sunt operæ libertorum, aut cujuscunque liberi hominis. Nam cum in actu consistant, pars operæ intelligi nequit. *l. 1. § 9. ff. ad l. Falcid. l. 72. ibi. vel operas ff. de V. O. l. 15. §. 1. ff. de operis libert.*

XXXIV.

Si itaque Dominus Feudi decedat pluribus relictis heredibus, de stricta juris ratione Vasallus ab unoquoque Investituram petere cogetur, eidemque servitia præstare. Æquum tamen erit, ut domini per Vasallum requisiti unum ex se constituant, cui omnium nomine fidelitas & servitia præstentur: quod si non faciant, sit in Vasalli arbitrio, quem ex his præferre velit. *Iul. Clar. q. 49.*

XXXV.

E contrariò si Vasallus plures heredes reliquerit, omnes fidelitatem faciunt, & servitia; sive divisum, sive indivisum habeant feudum *c. omnes filii. tit. si de feudo defuncti contentio sit.*

XXXVI.

Interest tamen, ut si corporaliter sit divisum, tunc pro portione cujuslibet plures etiam sint fidelitates: sin minùs, una tantùm; perinde ac si fieret ab uno. Quoniam non personas quæ eam faciunt, sed rem cujus contemplatione eam faciunt, attendimus: Plerique autem sentiunt, idque consuetudo approbat, plures etiam per unum (quem vulgò Träger & Lehenträger appellant) negotium expedire posse. Harpp. Hartm. *2. obs. pract. 20.* Wurmbs. *de feudis obs. 34.*

XXXVII.

Ejusdem farinæ nunc sunt fossam fodere, fundum tradere, Insulam fabricare: quorum nullum partis præstationem recipit: &, ut Ulpianus inquit in *l. 72. ff. de V. O.* quorum divisio corrumpit stipulationem.

XXXVIII.

Sub facto comprehendimus etiam non- factum, veluti licet fieri, vel per aliquem aut ejus heredem non fieri, quominùs ire agere

 mihi

mihi liceat *l. 38. § hi qui sunt l. 49. § primo & pen ff. de V. O.* Item mihi heredique meo habere licere. *l. 3. ff. eodem.*

XXXIX.

Num verò stipulatio, dolum malum abfuturum, his accenseri debeat, dubitatur. Affirmativam amplectimur, *per l. 53. l. 1. l. 44. § quod ex ff. fam. l. ercisc. l. 1. 31. § Pomponius ff. de ædil. Edicto.* Diversum est in illis, amplius non agi, Titium heredemq; ejus ratum habiturum. *l. 4. § 1. ff. de V. O.*

XL.

Delicta quæ itidem sunt facti, pro parte patrari nequeunt. Non magis enim pro parte flagellare, percutere aliquem possumus, quàm ire, & agere *v. l. 27. §. 9. si duo. ff. de Furtis l. 34. si plures. ff. de injur.*

XLI.

Quocirca si unus à pluribus vulneratus interierit, nec constet quisnam lethale vulnus inflixerit, omnes tenebuntur, *arg. l. 51. § rursus & l. 11. § sed si plures ff. ad L. Aqu. Const. crim.* Caroli V. *art. 148.* Soetlich. De Jure Canonico etiamsi constet de certo authore, cæteri ut homicidæ condemnantur, *c. ult. 2. q. 8. & ibi gloss.* Pœna tamen huic juri consuetâ, ut excommunicationis & pœnitentiæ. Morte enim plectere, nefas habet cùm Deus nolit mortem peccatoris, sed ut convertatur & vivat, ut *ait* Bartol *in tract. de differ. juris Civil. & Canon. n. 121.*

XLII.

Porrò Contractuum conditio, quam vel expressâ contrahentium conventione nanciscuntur, vel tacitè innatam legum sanctione habent, individua efficitur. Posterioris generis sit Matrimonium, (Nam & hoc vulgò contractibus annumeratur) quod individuam vitæ consuetudinem continere dicitur § 1. *Inst de Patria potestate.*

XLIII.

Dividi itaque nullo modo potest, nisi per adulterium ab alterutro commissum. Hinc jus canonicum quoad thorum & mensam eos tantum separat. *c. 1. & 2. extr. de divort. c. tuæ de pro. ur.* Quod tamen vix rationem habet, utpote ex quo & alterum consequitur, ne liceat parti innocenti ad alias nuptias transire.

XLIV.

Correi debendi, se simul ad eandem rem obstringendo, novo

voluere non quidem in solidum tenentur: nisi id expreßè actum sit: *Auth. Hoc ita C. de duob. Reis & Nov. 99.* Quocirca si unus ex correis simpliciter obligatis solidum solverit, dubitandum non est, quin ei ad repetendam partem detur, Negotiorum gestorum actio. *arg. l. 12. C. si certum pet. l. 20. ff. de negot. gest.* At veteri jure, cum singuli in solidum tenerentur, vix est, ut solidum solventi competere potuerit *Neg. gest.* [illegible] *id velit Acc.* [illegible] *ad l. 2. C. de hered. act.* Juvabatur tamen solvens aliis actionibus *d. l. 2.* An verò ipsa utili condictione, si ei directa à creditore cessa non fuerit? Non puto *arg. l. 39. ff. de fidejussor. l. 11. C. eod. l. 12. ff. ad Municip.* Hodiè tamen correis dabitur, etsi in solidum se obligaverint.

XLV.

Quomodo pactum unius ex reis debendi, ut & stipulandi noceat vel prosit alteri, non usquequaque inter DD. convenit, & cum utrique stipulatorum sibi solidum stipuletur, uterque promissorum solidum promittat, etiam solidum unum ex his petere, solvere posse dicendum videtur. *l. 31. §. 1. ff. de Novat. l. 42. ff. de fidejussor.*

XLVI.

Novatio quoque, tam ea quæ fit liberâ conventione partium, quam quæ per litis contestationem judicio accepto, eâdem ratione concessa est: Si tamen hoc specialiter actum sit, ut correo præjudicetur, vel lucrum adquiratur, *arg. l. 31. § 1. ff. de Novationibus.* Non tamen perinde per nudum pactum de non petendo, alteri correorum stipulandi nocetur *l. 27. pr. ff. de pactis.*

XLVII.

Quoties pluribus officium Magistratus injungitur, ratione officii & inde redundantis periculi Individuum dicitur. Unum namque corpus est, & commune periculum: quemadmodum si duo negotium alicujus gessissent. *l. 11. & 13. ff. ad Municip. l. 30. ff. de negot. gest. l. 2. ibid.* Imò si nullus Magistratuum aut judicum, qui fuerant loci contrahentium vel delinquentium, supersit, tamen posteriores tenentur *arg. l. proponebatur. ff. de judiciis.*

XLVIII.

Parum ab hoc discrepat Administratio Tutelæ. Aut enim per defunctum ipsum, aut per Magistratum ab initio est divisa: & tunc non nisi pro rata suæ administrationis unusquisque conveniri potest. Quantum enim facit in totum denegata Administratio, tantundem va-

let, si ei in re, de qua agitur denegata sit. & quod juris est in toto quoad totum, idem est in parte quoad partem. *l. 51. ff duo. ff de administ. tut.*

XLIX.

Aut simul omnibus est concessa: & eam dividere absque periculo, & sua conventione tertio (videlicet pupillo) praejudicare non possunt. *l. 46. §. ff. de admin. tut. & l. 2. C. de divid. tut.* Si tamen solvendo omnes sint, petere possunt beneficium divisionis *l. 1. § nunc tractemus cum sequ. ff. de tutela & ration. distrahend.* ut & si quis solidum solverit, utilem contra contutores actionem habet.

L.

Durante tutela quomodo convenire & conveniri debeant: hac distinctione expeditur. Ut si divisam provinciis habeant functionem, quilibet in sua provincia debitores tantum conveniat. *arg. l. 39. § 5. ff. de admin. tutor. l. 101. ff. de solut.* Conveniri autem indistinctè tam à provincialibus quàm Italicis creditoribus possunt. Nec debet, per divisionem conditio creditorum, effici deterior quae pupilli gratia facta est. *v. l. 46. §. ult. ff. de admin. tutor.*

LI.

Accessiones horum esse solent Mandatores, Fidejussores, & pignora. Eorum hoc in casu similis est natura. Confidejussores enim in solidum obligantur & conveniri possunt *l. 26. ff. de fidejuss.* nisi ab initio pro virili fidejusserint *l. 51. pr. eodem.* Idem in Mandatoribus obtinet.

LII.

Hoc solummodò interest, ut mandans si solidum solverit, repetitionem habeat contra ipsum principalem *l. 95. § 10. ff. de solut.* Fidejussor nec contra reum, nec contra confidejussores *l. 39. ff. de fidejuss.* nisi in ipso momento sibi curaverit cedi Actiones. Tunc enim potius pretium mandatarum Actionum solvisse, quàm reum aut confidejussores simpliciter liberasse intelligitur *l. 76. ff. de solut. l. 17. ff. de fidejuss.*

LIII.

Pignoris denique causa, utpote quod totius debiti gratia datur, dividi non potest; nec parte debiti soluta, in ulla parte liberatio nascitur *l. 19. ff de pignor. l. 22. ff. de hered. vel act. vend. l. 85. § pen. ff. de V. O.* Quapropter etiamsi heredum obligatio alioquin jure 12. Tab. dividatur, pignoris tamé ratione in solidum tenentur *l. 1. & 2. C. si unus ex plur. hered.*

Equo

LIV.

Equo aut bove generaliter promisso, in nulla parte liberationem praestari [illegible]; neque etiam in duobus diversarum specierum partibus. Quamvis enim pro diviso hae res dari possint, non tamen id absoluto est. *l. 2. §. 1. ff. de V. O.*

LV.

Quemadmodum in multis disjuncta conjuncta fiunt *l. 53. ff. de V. S.* [illegible]: ita stipulatio quoque poenalis hanc vim habet. Quia hic non quaeritur, cujus intersit, sed sufficit, contra factum esse. *v. c.* Stipulatus sum mihi heredique meo agere Licere. Etiamsi unus heredum tantum prohibeatur; in solidum stipulatio committitur, non pro parte heredis prohibiti. *l. 85. ff. de V. O.*

LVI.

Solutio quoque debiti recte individua dicitur; quamvis ipsi nummi dividui sint numero. Hinc pro parte recipere eandem creditor non cogitur. *l. 3. §. famil. ercisc. l. 21. ff. de R. C. l. 41. §. 1 ff. de usur.*

LVII.

Si testator Titio & Seio legaverit fundum, hi ab initio totum habent, & concursu partes faciunt. *l. 80. ff. de leg. 3.* Hinc manavit jus accrescendi; quod rectius appellaretur jus non decrescendi: ut nimirum pars quam unus Legatar. [illegible] capere non potest, aut non vult, alteri non decrescat, quam alias concursu fecisset. *l. unic. § ub. C. de Cadu. tolend.*

LVIII.

Copulae autem verbali aliquando accedit conjunctio realis, aliquando non accedit. Priori casu re & verbis; posteriore vero verbis tantum, conjuncti dicuntur: illi ab initio solidum habent, hi partes. *l. 89. ff. de legat. 3.*

LIX.

Unde fit ut inter illos sit jus accrescendi, inter hos non. Non enim plus accipere quis potest, quam ipsi datum sit, & toties juri accrescendi locus est, quoties ab initio partes non habent vel habere intelliguntur. *l. 3. ff. de usufr. accresc.* Excepto usufructu: Inter hos enim locum habet etiamsi re divisa postea alter eam amittat. *l. 1. §. 3. ff. de usufruct. accresc.*

LX.

Solet etiam simpliciter eadem res pluribus legari; & hi re tantum conjuncti dicuntur, & jure accrescendi perinde fruuntur, ut re

& verbis conjuncti. Si tamen inter se concurrant, & unus ex his, qui dupliciter conjuncti sunt, deficiant, hi qui re & verbis conjuncti sunt, iis qui tantùm re conjuncti sunt, præferuntur. Sed si deficiens sit tantùm ex re conjunctis: hoc ad omnes cum suo onere pro portione hereditaria ipso jure transit *l. un. §. ubi. C. de Caduc. tolland.*

LXI.

Operæ pretium erit, si de quibusdam rebus, quas leges in consequentiam sibi invicem cedere volunt, dixerimus. Veluti est jurisdictio simplex, quæ cùm sit tantùm nuda cognitio, sive notio, ac per hoc reddatur elusoria, ut Aquila sine plumis, legum beneficio sibi annexum habet semper Imperium, quod ex eo Mixtum dicitur. *l. ult. § 1. ff. de eo cui mandat. est. jurisd. l. 2. ff. de jurisd.*

LXII.

Quomodo Feudum hereditate omissâ, aut vice versâ, acquiri possit, quæritur. Et de filio defuncti nullum est dubium, quia alterutrum apprehendere, aut repudiare ipsi non sit liberum. Agnatus verò hereditate repudiatâ feudum apprehendere, nisi sit hereditarium aut novum *c. un. an agnat. vel filius.*

LXIII.

Sæpissimè namque evenit, ut nutent heredes relictâ onerosâ hereditate, & hereditatem repudient, ne oneribus astringantur. Quo tamen non per omnia ipsis cautum est, cum antiquum feudum tantummodò, & quidem ex pacto & providentiâ, ære alieno non possit gravari. Gail. *l. 2. obs. 154.*

LXIV.

Servitutibus nonnullis aliæ semper insunt: ut usufructui usus: viæ actus: actui iter. Ideoque si priùs Actum, deinde iter, stipuler; perinde est, atque si priùs totum, deinde partem stipuler. *l. 56. ff. de V. O.*

LXV.

Eadem ratione aquæductu legato etiam fistulæ debentur. *l. 47. ff. de contrah. empt.* fundo vendito dolia in fundo defossa, vel alia instrumenta. *l. 76. ff. eodem.*

LXVI.

Causæ alioquin separatæ nonnunquam Individuæ fiunt; veluti primò in generalitate Actionis, ut tutelæ, negotiorum gestorum,

rum, familiæ erciscundæ, communi dividundo, petitione hereditatis & bonorum possessionis *tot. tit. ff. de quib. reb. ad eundem jud. eatur.* Vel causæ si centum debeantur *l. ... ff. de jurisd.*

LXVII.

Deinde ob cognatam facti jurisque Quæstionem, quæ rem aut præparet, aut explicet. Præparat causam proprietatis, possessorium judicium, vel ad exhibendum, *l. nulli C. de judic. l. sive C. de probat. l. ... ff. ad exhib.* Explicat, si quis eo negotio agit, quod plures producit Actiones puta si agatur ex locato, de servo locato vulnerato; vel injuriarum, de servo injuriose verberato, vel furti, de surrepto eodemque postea occiso; L. Aquiliæ nihilominus salva est *l. si vulneraverit ff. locati. l. qui servum. ff. de O. & A. l. ... §. ... ff. de privat. delict.*

LXVIII.

Tertiò propter præjudicium, quod causæ ex incidenti quæstione generatur: veluti si status quæstio incidat in hereditatis petitionem *§. 13. Inst. de Act.* In his itaque omnibus judex alias incompetens idoneus habetur. Alias nunquam perfectè lis sententiâ determinari & definiri posset. *v. l. 1. C. de Ord. Jud.* Nisi quæstio incidens sit spiritualis. Hæc enim à judice seculari, qui de principali civili quæstione cognoscit, definiri non potest: sed judicem Ecclesiasticum exigit. *per c. 5. inter extr.* Qui filii sint legit.

LXIX.

Est & Reconventio de diversâ causâ coram eodem judice: quâ factâ simul utramque terminare necesse habet judex. Æquum enim est, ut quem agendo quis comprobavit, eundem in aliis non dedignetur negotiis *Nov. 96. c. 2. cum Nov. 123. c. 25.* Ubi rursus excipi videntur, Clerici, & Scholares, item qui causam momentaneæ Possessionis intentarunt &c.

LXX.

Quædam etiam Actiones hominum non incongruè individua dici possunt. Qualis est Usucapio sive Præscriptio: ad quam obtinendam continua & non interrupta Possessio requiritur *l. 3. ff. de usurp. & usuc.* Sicuti & contextus intellandi *§. 3. Inst. de test. ordinand.* & actus stipulandi atque promittendi *l. 137. ff. de V. O.*

LXXI.

Hisce nunc peractis sciendum est res aut facta pro varietate circumstantiarum diversimode peti. In quibusdam enim & totum petitum, & totum præstari necesse est: ut sunt servitutes, operæ. In quibus-

dam

dam pars petitur & totum solvitur: ut si defunctus novum opus nunciaverit, pluribus relictis heredibus, hi pro portione agunt, sed opus pro parte restitui non potest *l.85.l.4.§.2.ff.de V.O.*

LXXII.

Denique totum petitur, pars præstatur, ut in casu evictionis in quo, Autoris heredes in solidum subsistere debent, sed præstatione partis pro hereditariâ liberantur. *l.85 ff.de V.O.*

LXXIII.

Coronidis loco concedimus in facti præstationibus, ubi plerunque ad interesse decurri solet, ratione æstimationis eas fieri dividuas *l.72.ff.de V.O.* Imò omnes omninò res numero & tempore dividi posse. *per l.5.§ 1.ff.de servit.l.54 ff.de V.O.* Id tamen ad modum potiùs quàm ad obligationem ipsam pertinet. *d.l.5. §.1.ff.de servit.*

Deo sit honor, laus & gloria &c.

FINIS.